

# משפחות הנעדרים שואלות וזועקות על חוסר הידיעה

„כשהלכנו אחר־כך לקצין העיר, לדבר איתם, סיימה חזק את סיפורה המחריד, כל מה שאמרנו לנו שם היה שהם מוזנים את המחשב בכל מיני נחונים, והוא מסר שבקשר לקרוב־המשפחה שלנו לא נודע בינתיים שום דבר חדש.“

**רוביהמשפחה של חיה פריש,** שנחשב כנעדר משך תקופה כה ארוכה, היה בין השבויים שהוחזרו ממצרים במסגרת חילופי־השבויים. אולם, רבים רבים לא זכו לכך. יקיריהם עדיין נעדרים, והתקווה לשוב ולראותם הולכת ונמוגה. הוריהם, אחיהם, נשותיהם של אלה מה־ויום היום את הגוף הכואב ביותר, המליר כד ביותר שבמדינת־ישראל. משפחה אחת גדולה שהמכנה המשותף שלה הוא הנורא מכולם.

למדוע שפירסם הוועד היום של גוף זה בעיתונות, ובה קרא לכנס אסיפה דחוי פה של משפחות חיילי צה"ל הנעדרים בי־סוריה, בסיני ובמצרים, באו כולם. מאות



**בני גברים** הכאב הנורא, חוסר התקווה, פגע את ליבם של אבותיהם של הנעדרים. עם כל יום שעובר, פחתה התקווה לקבל ידיעה שהבן נמצא בחיים,

בשביל המצרי, היותר „מאוששים“, נשאר ההורים שביניהם נמצאים עדיין בשבי הסורי, והתקווה שיבצעו חילופי שבויים עם סוריה וביניהם יחזרו באחד הימים הביתה.

בקוצר־רוח מצד אנשים וגופים שונים. בין השאר סיפר: „ביקשתי להתקבל בלישכתו של שריהביטחון, אך לא הצלחתי להגיע לשם, אלא אחרי שהפעלתי לחצים, איומים וקשרים אישיים. אני מתכוון להמשיך את הלחצים עד שאגיע אל שריהביטחון בי־עצמו.“

הורים אחרים ביקשו בדבריהם מן ה־ממשלה לחדול מניסיונה לסלף את דמות האווירה האמיתית השוררת בציבור, לחי דול מלשדר בטלוויזיה תוכניות־בידור עלי־זות, להתחשב בריגשותיהם. גם על „פסטי־בל השבויים“ מתחו ביקורת קשה.

„אנו כולנו עצובים, וגם השבויים היו עצובים“, אמר הורה אחד. „אבל גולדה ודיין חייבו כאילו לא קרה דבר.“

היום מרוכזות הפעולות הקשורות בי־נעדרים בשני חדרים קטנים, בקריה בתל־אביב. שם נערכים המאמצים לגשר בין משפחות הנעדרים לבין בניהן. אולם, גם שם אין אומרים להם דבר. פוטרים אותם בלך־ישוב, שולחים אותם לבתיהם ומפ־טיים בלשון רפה: „חזור מחר, אולי יגיעו סרטים חדשים.“

בשלישות ניתנה הוראה לשומרים בי־שער המחנה שלא להתיר לאיש מבני מי־פחות הנעדרים את הכניסה לשם.



בחייל הנעדר. היא עוברת בין השורות, ושמה על הבמה, מטפחת שבחוכה ארוזות תמונות ומיסמכים של בנה. רק אחרי מאמצים רבים, הצליחו בני משפחתה, להרגיע אותה, ולהחזירה למקומה.

**תמונת הבן** בעקה נוראית, מנשקת אישה זו, את תמונת בנה הנעדר. היא הביאה לאסיפה את כל התמונות של בנה כדי להראות אותן, אולי מישוה יזכר

לם. נעדר — משמע אין ידיעות בדבר גורלו המדויק. ואם אמנם נרצח בשבי, כפי שמסרה אישיות האמורה להיות מצו־יה בתוככי העניינים בשידור לאומה, אות היא כי אמנם הגיעו ידיעות כאלה. ואם הגיעו ידיעות, מדוע לא נמסר הדבר לי־משפחות באופן אישי לפני שנמסר על כך בטלוויזיה?

אמו של חייל נעדר, אשה שחוחה ו־ליבנת־שיעיר, החלה זועקת ומנשקת את תמונותיו של בנה: „גולדה ודיין אשמים! את, גולדה, דאגת רק לתת שיכונים מסו־ארים לעולים מברית־המועצות. איפה היית כשהיית צריכה לדאוג לגורלו של בני? !“ יואב כהן סיפר מעל הבמה, בקול נירגש, על האסון שפקד את משפחתו. אחיו אמנון נהרג. אחיו האחר, יאיר, הוכרז כנעדר. יואב, האח הצעיר, גילה כי עד כה לא הצליח לקבל כל ידיעה בדבר גורלו של יאיר. הוא גינה במילים חריפות את ה־פירסום הנירחב לו זוכה דיין בכלי־התיק שורת. „דיין אוכל תמרים באפריקה“, אמר, „בזמן שגולדה מצטלמת בטלוויזיה.“

משפחת הכניס דחו בתוקף את ניסיוני־היה של אשה מטופחת שעלתה על הבמה במגמה להפסיק את דבריו של יואב כהן. אשה זו פנתה אל הורי הנעדרים בבקשה שיתנהגו באופן תרבותי, שלא ינקבו בי־שמות של מנהיגים. אך בכך הצליחה רק להרגיזם עוד יותר. הכול קראו אליה לחדול מלהגן על משה דיין, כיוון שאינו ראוי לכך.

יעקב אלפרין, מחברי הוועד היום, סי־פר כיצד יצא לחפש את בנו שנעלם בי־סימטאות העיר סואץ. „אני תובע להעמיד לדין את האחרי־אים“, אמר האב, „את אלה ששלחו את בנינו לסיור חסר־ערך של העיר קורבנות המכותרת, דבר שגרם ונעדרים.“ אברהם אלפרין סיפר כיצד נסע לסיני, לחפש את בנו בין החיילים. בהודמ־נות זו נודע לו על דבר נפילתו של חייל מסויים. אך ההודעה למשפחתו של אותו חייל נמסרה רק שבועיים לאחר־מכן. כמהלך החיפושים אחר בנו נתקל האב בבילבול, בסחבת, באירצון לעזור, אפילו

משפחות כאיש אחד. היה זה ים רוגש של ידיים מתנופפות, אגרופים מונפים, זעקות כבושות, דמעות, וגם דממה שהיא מדבר לדמעות. בין ראשוני המדברים היתה אשה צעיר־רה, שחורת־שיער, אשר בקול שקט ומאופק פנתה אל מאות הנוכחים, ואמרה: „משה דיין סולל לי את הדרך להתאבדות.“ היתה זו אורה, רעייתו של טייס נעדר.

„בעלי הופל עם מטוסו מעל איסמעיליה בי־17.10.73“, סיפרה. „יש לי ידיעות שהוא צנח בשטח מצריים כשהוא בריא ושלם. מסתמך? מדוע אני צריכה לקבל אינ־חוצפה מרשה לעצמו משה דיין לבוא ול־הכריז מעל מסך הטלוויזיה שמי שלא חזר מהשבי המצרי, נרצח? ! על מה הוא פורמצינה כזאת דרך הטלוויזיה? מה אני אגיד לילדים שלי? איזו סמכות יש לשר־הביטחון להגיד בטלוויזיה את מה שאמר לגבי הנעדרים?“ דבריה של רעיית הטיס הנעדר שיקפו בנאמנות את תחושותיהם של הנוכחים כו־



**אשת הטייס** אורה, רעייתו של גדי, טייס שהופל מעל איסמעיליה, טענה שבעלה צנח ונפל בשבי, אך לא חזר הביתה. „לאן הוא נעלם, מה אומר לילדי“